NILS WAHL
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2015. március 26.[1]

C-597/13. P. sz. ügy

Total SA
kontra

Európai Bizottság

„Fellebbezés — Verseny — Kartellek — A paraffinviasz piaca az Európai Gazdasági Térségben és a »gacs« német piaca — Az árak rögzítése és a piacok felosztása — A versenyszabályok megsértését megállapító határozat — Az anyavállalat 100%-os tulajdonában álló leányvállalat által elkövetett jogsértés — Az anyavállalat által leányvállalatára gyakorolt meghatározó befolyás vélelme — Az anyavállalatnak kizárólag a leányvállalata jogsértő magatartásából eredő felelőssége — A leányvállalatra vonatkozó ítéletnek az anyavállalat jogi helyzetére gyakorolt hatásai”

I – **Bevezetés**

1. A jelen ügy tárgya az Európai Unió Törvényszékének 2013. szeptember 13-i Total kontra Bizottság ítélete[2] ellen benyújtott fellebbezés.

2. Ezen ügyben többek között arra kérik fel a Bíróságot, hogy határozza meg a leányvállalatra vonatkozó ítélet[3] által az anyavállalat jogi helyzetére gyakorolt hatásokat, amennyiben az anyavállalat felelőssége kizárólag a leányvállalatának jogsértő magatartásából ered. Ez az ügy véleményem szerint alkalmat kínál annak kiemelésére, hogy az EUMSZ 266. cikk első bekezdése[4] alapján elsődlegesen az Európai Bizottságnak kell érvényesítenie a Bíróság és a Törvényszék ítéleteiből fakadó következményeket. Egyes, e végrehajtási kötelezettség tartalmát abban az esetben érintő pontosításokon kívül, amennyiben más jogalanyokkal egyetemlegesen bírság megfizetésére kötelezett jogi személy nyújt be keresetet, a Bíróságnak tehát a Bizottság kontra Tomkins ítéletben[5] megfogalmazott követelmények nyomán bizonyos pontokon meg kell világítania a bíróság fellépésének tartalmát és korlátait abban az esetben, ha az az uniós versenyszabályok megsértése miatt elmarasztalt és egyetemlegesen szankcionált jogalanyok által párhuzamosan benyújtott keresetek ügyében jár el.

3. Egyébként a Bíróságot arra is felkérik, hogy döntsön az anyavállalat által a leányvállalata magatartására gyakorolt meghatározó befolyás fennállására vonatkozó vélelem megdöntése érdekében hivatkozott valószínűsítő körülmények és érvek elutasításával kapcsolatos indokolás bírósági felülvizsgálatának terjedelmét illetően.

1 — Eredeti nyelv: francia.

2 — T-548/08, EU:T:2013:434, a továbbiakban: megtámadott ítélet.

3 — A jelen esetben a megtámadott ítélettel azonos napon hozott Total Raffinage Marketing kontra Bizottság ítéletről (T-566/08, EU:T:2013:423) van szó.

4 — E rendelkezés szerint „[a]z az intézmény, […] amelynek aktusait az Európai Unió Bírósága semmisnek nyilvánította, […] köteles megtenni az Európai Unió Bírósága ítéletében foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket”.

5 — C-286/11 P, EU:C:2013:29.

II – **A jogvita előzményei**

4. A jogvita előzményeit, valamint a vitatott határozat tartalmát a Törvényszék a megtámadott ítélet 1–16. pontjában foglalta össze, részletesebb információk tehát ott találhatók.

5. A jelen fellebbezés elemzése céljából az alábbiakra emlékeztetek.

6. Az [EK] 81. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/39.181 – „gyertyaviasz”-ügy) 2008. október 1-jén hozott C(2008) 5476 végleges határozatban (a továbbiakban: vitatott határozat) a Bizottság megállapította, hogy a fellebbező, és a közel 100%-os tulajdonában álló leányvállalata, azaz a Total France SA (a továbbiakban: Total France) más vállalkozásokkal együtt megsértette az EK 81. cikk (1) bekezdését és az Európai Gazdasági Térségről szóló, 1992. május 2-i megállapodás (HL 1994. L 1., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 52. kötet, 3. o.) 53. cikkének (1) bekezdését azáltal, hogy az Európai Gazdasági Térségben (EGT) a paraffinviasz-piacon és a „gacs” német piacán kartellben vett részt. A fellebbező Total SA (a továbbiakban: Total) és leányvállalata, a Total France a vitatott határozat címzettjei közé tartoztak.

7. A Bizottság szerint a Total France alkalmazottai a jogsértésben annak egész időtartama alatt közvetlenül részt vettek. A Bizottság tehát megállapította a Total France felelősségét a kartellben való részvételéért (a vitatott határozat (555) és (556) preambulumbekezdése). Ezenkívül a Total France 1990 és a jogsértés vége között közvetlenül vagy közvetetten több mint 98%-ban a Total tulajdonában volt. A Bizottság megállapította, hogy ennek alapján vélelmezhető, hogy a Total meghatározó befolyást gyakorolt a Total France magatartására, mivel a két társaság egyetlen vállalkozás részét képezte (a vitatott határozat (557)–(559) preambulumbekezdése).

8. A jelen ügyben kiszabott bírságok összegét az 1/2003/EK rendelet 23. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján kiszabott bírságok megállapításáról szóló iránymutatásnak[6] a kifogásközlés közlésének időpontjában hatályos szövege alapján számították ki.

9. Az említett iránymutatás alkalmazásában a Bizottság a fellebbező és leányvállalata vonatkozásában a bírság teljes összegét 128 163 000 euróban állapította meg (a vitatott határozat (785) preambulumbekezdése).

10. A vitatott határozat rendelkező része szerint:

„1. cikk

A következő vállalkozások megsértették az [EK] 81. cikk (1) bekezdését és 1994. január 1-jétől az EGT-Megállapodás 53. cikkét azáltal, hogy az említett időszakokban a közös piacon és 1994. január 1-jétől az EGT-ben a paraffinviasz-ágazatban folyamatos megállapodásban és/vagy összehangolt magatartásban vettek részt:

[…]

a Total France […]: 1992. szeptember 3-tól 2005. április 28-ig; és

a [Total]: 1992. szeptember 3-tól 2005. április 28-ig.

A következő vállalkozások esetében a jogsértés az említett időszakokban a német piacon a végső ügyfeleknek értékesített gacsra is kiterjedt:

6 — HL 2006. C 210., 2. o., a továbbiakban: 2006. évi iránymutatás.

[…]

a Total France […]: 1997. október 30-tól 2004. május 12-ig; és

a [Total]: 1997. október 30-tól 2004. május 12-ig.

2. cikk

Az 1. cikkben említett jogsértés miatt a következő bírságok kerülnek kiszabásra:

[…]

a Total France […] a [Totallal] egyetemlegesen: 128 163 000 [euró].

[…]”

III – **A megtámadott ítélet és a Total Raffinage Marketing kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (T-566/08)**

11. A Törvényszék hivatalához 2008. december 16-án benyújtott keresetlevelében a fellebbező összesen kilenc jogalapot tartalmazó keresetet terjesztett elő. Az első hét jogalapra a vitatott határozat őt érintő részében történő megsemmisítésére irányuló kérelme alátámasztása érdekében hivatkozott, és azokban lényegileg azt adta elő, hogy leányvállalata, a Total France jogsértő magatartása nem tudható be neki. A két utolsó jogalapra a másodlagosan előterjesztett, a fellebbezővel szemben kiszabott bírság törlésére vagy csökkentésére irányuló kérelmek alátámasztása érdekében hivatkoztak.

12. A megtámadott ítéletben a Törvényszék elutasította valamennyi előadott jogalapot, és ebből következően elutasította a kereset egészét. Ami különösen a bírság összegének megváltoztatására irányuló kérelmet illeti, a Törvényszék a megtámadott ítélet 224. pontjában a következő következtetésre jutott:

„Korlátlan felülvizsgálati jogkörében eljárva a Törvényszék megállapítja, hogy a [fellebbező] nem bizonyította a [vitatott] határozat semmilyen olyan hibáját vagy szabálytalanságát, amely indokolná a vele szemben kiszabott bírság törlését vagy összegének csökkentését. A Törvényszék emellett úgy ítéli meg, hogy az ügy valamennyi körülményére, különösen a [fellebbező] által elkövetett jogsértés súlyára és időtartamára figyelemmel a vele szemben kiszabott bírság összege megfelelő.”

13. Az ugyanezen a napon a Total Raffinage Marketing kontra Bizottság ügyben hozott ítéletben (T-566/08, EU:T:2013:423) a Törvényszék a nyolcadik, a 2006. évi iránymutatás 24. pontjában rögzített számítási módszer jogellenességére alapított jogalap kivételével valamennyi jogalapot elutasította. A Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a Bizottság a Total France jogsértésben való részvételének időtartamát tükröző szorzótényező meghatározása során megsértette az arányosság elvét és az egyenlő bánásmód elvét, amikor a 7 hónapos és 28 napos részvételi időszakot (a paraffinviasz esetében), és a 6 hónapos és 12 napos időszakot (a „gacs” esetében) a kartellben való egy egész évig tartó részvételnek tekintette. Következésképpen a Törvényszék a fellebbezővel szemben kiszabott bírság teljes összegét 128 163 000 euróról 125 459 842 euróra csökkentette.

IV – **A Bíróság előtti eljárás és a felek kérelmei**

14. Fellebbezésében a Total azt kéri, hogy a Bíróság:

– elsődlegesen:

  – helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;

  – adjon helyt a Törvényszék előtt első fokon előterjesztett kereseti kérelmeinek, és

  – ebből következően semmisítse meg a vitatott határozatot a Totalt érintő részében;

– másodlagosan megváltoztatásra irányuló jogkörét gyakorolva csökkentse a vele szemben kiszabott bírság összegét, és

– mindenesetre kötelezze a Bizottságot valamennyi költség viselésére, beleértve a Törvényszék előtti eljárásban felmerült költségeket is.

15. A Bizottság a fellebbezés elutasítását és a fellebbezőnek a költségek – köztük a Törvényszék előtti eljárásban felmerült költségek – viselésére való kötelezését kéri.

16. A felek álláspontjukat írásban, valamint a 2015. január 15-én tartott tárgyaláson szóban is kifejtették.

V – **A fellebbezés elemzése**

17. A fellebbezés elsődlegesen három hatályon kívül helyezési jogalapon alapul, másodlagosan pedig három, a Totallal szemben kiszabott bírság összegének megváltoztatására irányuló jogalapon.

18. A Bizottság úgy véli, hogy az előterjesztett jogalapok közül több elfogadhatatlan, valamint mindenesetre az említett jogalapok egyike sem megalapozott.

19. Meg kell állapítani, hogy egyes jogalapok jelentős mértékben átfedésben vannak egymással, vagyis egyes jogalapok vizsgálatát csoportosan kell elvégezni.

20. A fellebbező által a jelen fellebbezésben ismertetett érvelés ugyanis lényegileg mindenekelőtt azt kifogásolja – álláspontom szerint elsődlegesen –, hogy a Törvényszék annak ellenére mulasztotta el a vele szemben kiszabott bírság összegének csökkentését, hogy leányvállalata tekintetében ilyen csökkentést alkalmazott, valamint hogy felelőssége a jelen ügyben tisztán és kizárólagosan az említett, a jogsértésben közvetlenül egyedül részt vevő leányvállalat felelősségéből ered (lásd különösen az első és a harmadik jogalapot), majd pedig a Törvényszék nem teljesítette a fellebbezővel szemben hivatkozott, „a meghatározó befolyás tényleges gyakorlására vonatkozó vélelem” megdöntése érdekében előterjesztett körülmények vizsgálatának felülvizsgálatára vonatkozó kötelezettségeit.

21. A jelen esetben álláspontom szerint a jelen fellebbezés elemzését célszerű az első és a harmadik jogalap együttes vizsgálatával kezdeni.

A – *Az első és a harmadik jogalapról*

1. A felek érvei

22. Első jogalapjában a Total előadja, hogy a szóban forgó jogsértésért fennálló felelősségének teljesen származékos jellege ellenére a Törvényszék a megtámadott ítélet 224. pontjában nem élt megváltoztatásra irányuló jogkörével annak érdekében, hogy a javára figyelembe vegye a leányvállalata említett jogsértésben való részvétele időtartamának meghatározása során elkövetett hibát. A Total Raffinage Marketing kontra Bizottság ítélet (T-566/08, EU:T:2013:423) eredményeként csökkentett egyetemleges bírság és az eredeti bírság közötti, 2 704 158 euró összegű különbözet a továbbiakban kizárólag a fellebbezőt terhelő, minden azonosított jogalapot nélkülöző „nevesítetlen bírság”. A Total véleménye szerint megsértették a kontradiktórius eljárás elvét, mivel felelőssége jellegének e módosítását a Total Raffinage Marketing kontra Bizottság ítéletben (T-566/08, EU:T:2013:423) mondták ki, anélkül hogy az eljárás során bármikor lehetősége lett volna arra, hogy ezzel kapcsolatban kifejtse észrevételeit.

23. Harmadik jogalapjában a Total előadja, hogy azonkívül, hogy a kontradiktórius eljárás elvét megsértve kizárólag vele szemben nevesítetlen bírságot szabtak ki, a Törvényszék több szempontból is megsértette az uniós jogot.

24. Először is a Total úgy ítéli meg, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot a megváltoztatásra irányuló jogkör terjedelmét illetően. Előadja, hogy az 1/2003/EK rendelet[7] 31. cikkének megfelelően a Törvényszék kizárólag „törölheti, csökkentheti vagy növelheti a kiszabott bírság […] összegét”, és nem módosíthatja a felelősség és az abból eredő bírság egy és ugyanazon vállalkozást alkotó jogalanyok tekintetében fennálló egyetemleges és egységes jellegét, ahogy azt a jelen ügyben tette, kivéve ha a jogszerűség vizsgálata során e tekintetben mérlegelési hibát állapít meg.

25. Másodszor a fellebbező előadja, hogy ha feltételezzük, hogy úgy kell tekinteni, hogy a bíróság jogosult volt arra, hogy korlátlan felülvizsgálati jogkörét a vele szemben a jogsértésben való bármilyen közvetlen és konkrét részvétel nélkül kiszabott bírság „módosítása” érdekében gyakorolja, a Törvényszék megsértett különböző, a bíróságot a megváltoztatásra irányuló jogköre tekintetében kötelező elveket.

26. A Total mindenekelőtt előadja, hogy felmerül tehát a kérdés, hogy a Törvényszék tiszteletben tartotta-e az anyavállalatnak a leányvállalata jogsértő magatartásából eredő egyetemleges felelősségére vonatkozó ítélkezési gyakorlatot, így többek között a Bizottság kontra Tomkins ítéletet (C-286/11 P, EU:C:2013:29).

27. Ezt követően a fellebbező előadja, hogy azáltal, hogy kizárólag a leányvállalat vonatkozásában csökkentette a jogsértésnek a bírság kiszámításakor figyelembe vett időtartamát, a Törvényszék egyenlőtlen bánásmódot alakított ki egyrészt a fellebbező és leányvállalata között, másrészt pedig a fellebbező és a többi, ugyanazon jogsértésben való részvétel miatt elmarasztalt vállalkozás között. A fellebbező véleménye szerint az, hogy a Törvényszék eltérő számítási paramétereket használt egy azonos körülmény tekintetében, anélkül hogy erre objektív igazolást lehetne adni, sérti a bírság számítása tekintetében előírt egyenlő bánásmód elvéből eredő koherencia általános követelményét.

7 — Az [EK] 81. és az [EK] 82. cikkben meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i tanácsi rendelet (HL 2003. L 1., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.).

28. Végül a fellebbező előadja, hogy az arányosság elvének a Törvényszék által a Total Raffinage Marketing kontra Bizottság ítéletben (T-566/08, EU:T:2013:423) feltárt megsértése a Total tekintetében is érvényes. Azáltal, hogy nem módosította a Totallal szemben kiszabott bírságot ugyanúgy, mint a leányvállalata esetében, a Totallal szemben kiszabott bírság aránytalan, anélkül hogy ezt bármilyen objektív körülmény igazolná.

29. A Bizottság lényegileg úgy ítéli meg, hogy az első jogalapot, amely szerinte azon a téves előfeltételezésen alapul, amely szerint a Törvényszék, azáltal hogy elutasította a fellebbező keresetét, módosította vagy súlyosbította felelőssége terjedelmét, mint megalapozatlant el kell utasítani.[8] Ezenfelül e jogalapot hatástalannak kell nyilvánítani, amennyiben az egy olyan kapcsolódó ügyben hozott ítélet vitatására irányul, amelyben a fellebbező beavatkozás iránti kérelmet terjeszthetett volna elő. A Bizottság ezenkívül előadja, hogy azt az állítást, amely szerint sérti a kontradiktórius eljárás elvét az, hogy a fellebbezőt a Törvényszék nem hívta fel arra, hogy nyilatkozzon a leányvállalatával szemben kiszabott bírság összegének tervezett csökkentését illetően, cáfolja a Bíróság Bizottság kontra Tomkins ügyben hozott ítélete (C-286/11 P, EU:C:2013:29). Végül előadja, hogy az, hogy a Törvényszék esetlegesen megsértett egy olyan eljárási jogot, mint a kontradiktórius eljárás elve, csak akkor eredményezheti a Törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezését, ha bizonyítják, hogy e jogsértés hatással volt a jogvita elbírálására.

30. A harmadik jogalapot illetően a Bizottság úgy ítéli meg, hogy minden felhozott kifogást el kell utasítani; e kifogások különösen a Bizottság kontra Tomkins ítélet (C-286/11 P, EU:C:2013:29) téves értelmezésén alapulnak, mivel ezen ítélet egyáltalán nem kötelezi a Törvényszéket arra, hogy a fellebbező által kívánt módon járjon el.

2. Értékelés

31. Véleményem szerint nehezen vonható kétségbe, hogy a Bizottság által a versenyszabályok megsértése miatt kiszabott egységes bírság, miután azt valamelyik egyetemlegesen kötelezett társaság teljes mértékben kifizette, már nem követelhető másik érintett jogalanytól, illetve jogalanyoktól. A passzív egyetemlegesség ugyanis azt jelenti, hogy a szóban forgó kötelezettség valamelyik kötelezett általi teljesítése főszabály szerint minden jogszerű fizetési kötelezettséget megszüntet valamennyi további kötelezett esetében.

32. Ugyanilyen módon, amennyiben az európai uniós bíróság elé terjesztett kereset eredményeként egy bírság csökkentésére kerül sor, álláspontom szerint eléggé nyilvánvaló, hogy nincs jogalapja annak, hogy valamelyik egyetemlegesen kötelezett személytől az említett bíróság által megállapított összegnél magasabb összegű bírságot követeljenek.

33. Véleményem szerint az EUMSZ 266. cikk első bekezdése alapján, amely szerint az aktust kibocsátó intézmény köteles érvényesíteni az aktus teljes vagy részleges érvénytelenítésének valamennyi következményét, a Bizottság e következtetést köteles követni.

34. Következésképpen, bár az uniós versenyjog megsértése miatt kiszabott bírság megfizetésére egyetemlegesen kötelezett vállalkozások kétségtelenül kötelesek a bírság teljes összegének megfizetésére, mindazonáltal nem kötelezhetők a Bizottság határozatában kiszabott bírság keresetet követő csökkentése után jogerősen rögzített összegét meghaladó összeg megfizetésére. A jelen ügyre visszatérve, amennyiben az anyavállalat felelőssége kizárólag az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében

8 — Meg kell jegyezni, hogy a Bizottság válaszbeadványában a jogalap elfogadhatatlanságára is hivatkozott, de e minősítést végül viszonválaszában már nem tartotta fenn.

rögzített kartelltilalmat konkrétan egyedül megsértő leányvállalata felelősségéből ered, és ha ezenkívül e két társaságot egyetemlegesen kötelezték bírság megfizetésére, akkor a Bizottság az anyavállalattól nem követelhet olyan bírságösszeget, amely meghaladja a leányvállalata által jogerősen fizetendő összeget.

35. E következtetés mindazonáltal nem érvényesül egyértelműen a Bizottság gyakorlatában.

36. Úgy tűnik, ahogy azt a jelen ügy is mutatja, hogy a Bizottság továbbra is tartózkodik attól, hogy érvényesítse a kapcsolt jogalanyokkal szemben kiszabott bírságok összegét csökkentő ítéletekből eredő valamennyi következményt, amint azt a Bizottság kontra Tomkins ítélet (C-286/11 P, EU:C:2013:29) alapjául szolgáló ügyben előterjesztett fellebbezés mutatja. A Bíróságot ugyanis ismét annak eldöntésére kérik fel, hogy a kizárólag a leányvállalata által elkövetett jogsértés miatt felelősséget viselő anyavállalatra milyen mértékben és milyen feltételek mellett hat ki az említett leányvállalat által előterjesztett kereset kedvező elbírálása, így különösen a bírság összegének a Törvényszék általi csökkentése. A Bíróságnak mindenekelőtt azt kell eldöntenie, hogy az uniós bíróság számára biztosított lehetőségen túl az utóbbit terheli-e ilyen irányú kötelezettség.

37. E kitartó tartózkodás alapját valószínűleg a Bíróság által követett eltérő megközelítések jelentik.

38. E tekintetben a Bíróság a Bizottság kontra Tomkins ítéletben (C-286/11 P, EU:C:2013:29) megerősítette azt az elgondolást, amely szerint vannak olyan helyzetek, amikor úgy tekinthető, hogy a leányvállalat felelőssége teljes egészében a leányvállalata felelősségéből származik.[9] Úgy vélem, hogy a Bíróság egyébként hallgatólagosan megerősítette azt a Törvényszék által a Tomkins kontra Bizottság ítélet[10] 38. pontjában rögzített szabályt, amely szerint amennyiben egy anyavállalat jogsértésért való felelősségét kizárólag leányvállalata kartellben való részvétele miatt állapították meg, akkor a felelőssége nem lépheti túl az említett leányvállalat felelősségét.[11]

39. Az Areva és társai kontra Bizottság ítélet[12] alapjául szolgáló ügyben a Bíróság ugyanebben az értelemben megállapította, hogy amennyiben az anyavállalatok EUMSZ 101. cikk megsértéséért fennálló felelőssége kizárólag a hozzájuk egymást követően tartozó leányvállalattól származtatott felelősség, azon teljes összeg, amelynek megfizetésére az anyavállalatokat kötelezik, nem haladhatja meg azt az összeget, amelynek megfizetésére a leányvállalatot kötelezik.

40. E következtetést ezzel szemben más ügyekben, különösen az „ipari zsákok” kartelljére vonatkozó ügyekben láthatóan figyelmen kívül hagyták. Ekképpen a Kendrion kontra Bizottság ítélet[13] alapjául szolgáló ügyben a Bíróságot éppen arra kérték fel, hogy döntsön a Törvényszék előtt előadott, és az utóbbi által elutasított érvelésről, amely szerint az egyetemleges felelősség fogalma – amelynek az adja a létjogosultságát, hogy biztosítani kell a bírság tényleges behajtását – tehát magában foglalja, hogy az anyavállalat csak a leányvállalattal szemben kiszabott bírság megfizetésére kötelezhető[14] (lásd az ítélet 53. pontját).

41. Ezt az érvelést a Bíróság mint megalapozatlant elutasította (lásd az ítélet 58. pontját), de megjegyzendő, hogy a vita középpontjában láthatóan inkább az állt, hogy az adott ügyben alkalmazható-e az 1/2003 rendelet alapján a bírságokra alkalmazandó 10%-os felső határ abban az esetben, ha két külön jogi személy, mint az anyavállalat és leányvállalata, már nem alkot az EUMSZ 101. cikk értelmében egy vállalkozást (lásd az ítélet 57. pontját).

9 — Ezen ítélet 43. pontja.

10 — Tomkins kontra Bizottság ítélet (T-382/06, EU:T:2011:112, 38. pont).

11 — E következtetés vonható le álláspontom szerint a Bizottság kontra Tomkins ítélet (C-286/11 P, EU:C:2013:29) 37. pontjából, amely szerint „[a Bizottság által előterjesztett] megfontolások […] nem elegendők ahhoz, hogy kétségbe vonják a Törvényszék által a megtámadott ítélet 38. pontjában tett megállapítást”.

12 — C-247/11 P és C-253/11 P, EU:C:2014:257, 137. és 138. pont.

13 — C-50/12 P, EU:C:2013:771, 58. pont.

14 — Ebben az ügyben a Bizottság a megtámadott határozatban 34 millió euró összegű bírságot szabott ki a felperessel, és 2,2 millió euró összegű bírságot leányvállalatával, a Fardem Packaging BV-vel szemben.

42. A Bíróság az FLS Plast kontra Bizottság ítéletében [15] ugyanebben az értelemben elutasította a fellebbező által előterjesztett azon érvelést, amely szerint a Bizottság az egymást követő anyavállalatoktól nem szedhet be azon bírságnál magasabb összeget, mint amelyet a leányvállalattal szemben kiszabott. [16] A Bíróság ekképpen kimondta, hogy „a versenyszabályok megsértése miatt kiszabott bírság megfizetését illetően a gazdasági egységet képező két társaság között fennálló egyetemlegességi viszony nem korlátozható a leányvállalattal szemben kiszabott bírság megfizetésének biztosítása érdekében az anyavállalat által nyújtott egyfajta biztosítékra, és hogy azon érvelés, amely szerint ezen anyavállalatot nem [lehet] a leányvállalatával szemben kiszabott bírságnál magasabb összegű bírság megfizetésére kötelezni, ezáltal megalapozatlan”. [17]

43. Úgy tűnik tehát, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata bizonyos mértékben következetlen azzal kapcsolatban, hogy az az anyavállalat, amelynek az EUMSZ 101. cikk megsértése miatt fennálló felelősségét kizárólag a leányvállalata által elkövetett cselekmények miatt állapították meg, és amelyet ennek alapján az említett leányvállalattal egyetemlegesen köteleztek bírság megfizetésére, kötelezhető-e magasabb összegű bírság megfizetésére, mint amelyet a leányvállalatának kell megfizetnie.

44. E bevezető megfontolások fényében a jelen ügy alkalmat kínál arra, hogy több ponton felidézzük a leányvállalatra vonatkozó ítélet által az anyavállalat jogi helyzetére gyakorolt hatásokat abban az esetben, ha megállapítható, hogy e társaság felelőssége *kizárólag* leányvállalata jogsértő magatartásából ered.

45. Következésképpen, mielőtt elvégeznénk a fellebbező által konkrétan előterjesztett érvelés szigorúan vett vizsgálatát, fontos felidézni a bíróság feladatával kapcsolatos bizonyos lényeges pontokat, különösen az abban az esetben a bíróság rendelkezésére álló lehetőségeket illetően, amennyiben a egységes bírság megfizetésére egyetemlegesen kötelezett jogalanyok párhuzamos keresetei ügyében jár el.

46. Az elemzés hátteréként dönteni kell az anyavállalat felelősségének jellegét és tartalmát illetően abban az esetben, ha a jelen ügyhöz hasonlóan bebizonyosodik, hogy kizárólag leányvállalata vett közvetlenül részt a jogsértésben. [18]

a) Előzetes észrevételek

i) A jogsértő magatartás betudhatósága és a jogsértésben közvetlenül részt nem vevő anyavállalat felelősségének jellege

47. Immár teljesen elfogadott, hogy az anyavállalatokat terhelő felelősségre vonatkozó vélelem első alapja az a körülmény, hogy a versenyjog a *vállalkozás* fogalmát alkalmazza, amely minden gazdasági tevékenységet folytató jogalanyra kiterjed, függetlenül azok jogállásától és finanszírozási módjától. [19] A vállalkozás fogalmát úgy kell értelmezni, mint amely gazdasági egységet jelent, még akkor is, ha jogi szempontból ez az egység több jogi személyből áll. Ebből következik, hogy bizonyos körülmények

15 — C-243/12 P, EU:C:2014:2006.

16 — Az FLS Plast A/S által a Bíróság előtt kifejtett érvelés összefoglalását lásd az ítélet 93–96. pontjában.

17 — FLS Plast kontra Bizottság ítélet (C-243/12 P, EU:C:2014:2006, 107. pont).

18 — Az érintett esetet meg kell különböztetni attól a helyzettől, amikor az anyavállalattal szemben saját magatartása miatt szabnak ki bírságot, amelynek összege ennélfogva különbözhet a leányvállalatával szemben kiszabott bírság összegétől.

19 — Lásd: Akzo Nobel és társai kontra Bizottság ítélet (C-97/08 P, EU:C:2009:536, 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

között az olyan jogi személyt is szankcionálni lehet egy másik jogi személy jogsértő magatartása miatt, amelyik nem követett el versenyjogi jogsértést, azon indokból, hogy e két jogi személy ugyanazon gazdasági egység részét képezi, és így együttesen alkotják az EUMSZ 101. cikket megsértő vállalkozást. [20]

48. Ekképpen az anyavállalatnak lehet betudni a leányvállalat magatartását, ha e leányvállalat – jóllehet külön jogi személyiséggel rendelkezik – nem önállóan határozza meg saját magatartását a piacon, hanem lényegében azokat az utasításokat követi, amelyeket az anyavállalata ad a számára, különös tekintettel az e két jogi személy közötti gazdasági, szervezeti és jogi kapcsolatokra. Ilyen esetben ugyanis úgy tekintik, hogy az anyavállalat és leányvállalata ugyanazon gazdasági egység részét képezi, és ily módon egyetlen vállalkozást alkot, ami lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy bírság megfizetésére kötelező határozatot címezzen az anyavállalatnak anélkül, hogy bizonyítania kellene az utóbbinak a jogsértésben való személyes részvételét. [21]

49. Másként felfogva, ha feltételezzük, hogy a jogsértésben való konkrét részvételt csak a leányvállalat tekintetében állapították meg, akkor fel lehet vetni az anyavállalat felelősségét is, mint olyan társaságét, amelyről megalapozottan vélelmezhető, hogy meghatározó befolyást gyakorolt leányvállalatára.

50. Bár a Bíróság több alkalommal kiemelte, hogy az anyavállalat ilyen helyzetben úgynevezett „személyes” [22] felelősséget visel, álláspontom szerint ezt annak hangsúlyozása érdekében tette, hogy e társaságnak kell felelnie a leányvállalata által elkövetett versenyellenes cselekményekért, függetlenül az abban való konkrét részvételétől, a leányvállalatával fennálló tőke- és szervezeti kapcsolatok miatt, valamint az általuk alkotott gazdasági egység egységes jellegének kiemelése érdekében.

51. A társaság felelősségének kizárólag a leányvállalatával fennálló vertikális tőkekapcsolatok alapján történő felmerülése esetén e felelősség – bármilyen személyes legyen is – mindazonáltal az említett leányvállalat felelősségéből *származik*. [23]

52. Ebből álláspontom szerint az következik, hogy a leányvállalat jogsértésben való konkrét részvételére vonatkozó megállapításokat – és ebből következően az ennek alapján esetlegesen kiszabott bírság számítását – érintő minden hibát az anyavállalat előnyére is értékelni kell.

53. Ez annál is inkább érvényes, mivel a legelterjedtebb gyakorlat szerint a Bizottság ilyen helyzetben *egyetemlegesen kötelezi* a két érintett jogalanyt. Az egyetemlegesség eredményeként a kötelezett jogalanyokat egy és ugyanazon bírság megfizetésére kötelezik, és az egyik jogalanyt terhelő fizetési kötelezettség teljes vagy részleges megszűnése logikus módon következményekkel jár a másik jogalany fizetési kötelezettségére nézve is.

54. Ekképpen ki kell emelni, hogy amennyiben egyetemleges marasztalásról van szó, a bírság összegének csökkentése nehezen vonatkozhat csak az egyik érintett jogalanyra. Az *egyetemleges* felelősség fogalmának következtében az a személy, amelynek a Bizottság betudta a jogsértésért való felelősséget, *a felelősség betudásának következményeként előállt egyetemlegesség alapján* nem fizethet olyan összeget, amely meghaladja a jogsértés tényleges elkövetőjével szemben kiszabott bírság

20 — Lásd különösen: Bizottság és társai kontra Siemens Österreich és társai ítélet (C-231/11 P–C-233/11 P, EU:C:2014:256, 43. és 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

21 — Lásd: Akzo Nobel és társai kontra Bizottság ítélet (C-243/12 P, EU:C:2009:536, 58. és 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

22 — E kifejezés újabb használatához lásd különösen: Bizottság kontra Parker Hannifin Manufacturing és Parker-Hannifin ítélet (C-434/13 P, EU:C:2014:2456, 39. és 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat); Schindler Holding és társai kontra Bizottság ítélet (C-501/11 P, EU:C:2013:522, 101. pont); Bizottság és társai kontra Siemens Österreich és társai ítélet (C-231/11 P–C-233/11 P, EU:C:2014:256, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

23 — Lásd: Bizottság és társai kontra Siemens Österreich és társai ítélet (C-231/11 P–C-233/11 P, EU:C:2014:256, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

kiszámítása során előállt összeget.[24] A Törvényszék a Tomkins kontra Bizottság ítéletben (T-382/06, EU:T:2011:112, 38. pont) ebben az értelemben emelte ki, hogy az anyavállalat felelőssége e társaság jogsértésben való közvetlen részvételének hiányában nem lépheti túl leányvállalata felelősségét, és e megoldást, úgy tűnik, a Bíróság is helybenhagyta.

55. E megfontolások összességére figyelemmel úgy vélem, hogy abban a helyzetben, ha az anyavállalatnak a jogsértésért való felelősséget kizárólag a leányvállalata által elkövetett cselekmények miatt tudják be, nincs semmilyen jogalapja annak, hogy az említett, leányvállalatával egyetemlegesen kötelezett anyavállalat a leányvállalatától követeltnél magasabb összegű bírságot legyen köteles megfizetni.

56. Ugyanakkor az ilyen helyzetben a leányvállalattal szemben kiszabott bírságot csökkentő ítélet következményeinek érvényesítése az EUMSZ 266. cikk első bekezdése alapján a Bizottságot terheli. A Bíróság ítéletének teljes és helyes végrehajtása álláspontom szerint azt követeli meg, hogy a Bizottság teljes mértékben vegye figyelembe a leányvállalat javára elrendelt csökkentést, és e tekintetben semmilyen mérlegelési mozgástérrel nem rendelkezik.

57. Ahogy azt a továbbiakban kifejtem, a bíróság korlátlan felülvizsgálati jogkörén alapuló fellépése az említett összegek kiigazítása érdekében – amely csak opcionális jellegű, és célszerűségi megfontolásokon alapul – csak bizonyos feltételek mellett megnyíló lehetőség. Az a fellebbező álláspontjával ellentétben nem tehető kötelezettséggé.

ii) A párhuzamos keresetek ügyében eljáró bíróság feladata: a Bizottság kontra AssiDomän Kraft Products és társai ítéleten[25] alapuló ítélkezési gyakorlatból és a Bizottság kontra Tomkins ítéleten (C-286/11 P) alapuló ítélkezési gyakorlatból levezethető követelmények

58. Elfogadott, hogy az uniós bíróság, amikor megsemmisítés iránti keresetet bírál el, nem hozhat határozatot a kereseten túlterjedően.[26] A rendelkezési elv ugyanis azt írja elő, hogy a bíróság csak arról dönthet, amit a felek tőle pontosan kértek, kivéve természetesen az adott esetben hivatalból figyelembe veendő jogalapokat és kérdéseket.

59. A Bíróság ezen eljárási alapelvet alkalmazva emelte ki a Bizottság kontra AssiDomän Kraft Products és társai ítéletben, hogy ha a Bizottság által elfogadott aktus egyik címzettje megsemmisítés iránti keresetet nyújt be, az uniós bíróság a határozatnak csupán olyan elemeiről ítélkezik, amelyek e címzettel kapcsolatosak. A többi címzettel kapcsolatos egyéb, meg nem támadott elemek viszont nem képezik részét a bíróság által eldöntendő jogvita tárgyának.[27] A Bíróság ugyanebben az értelemben az ArcelorMittal Luxembourg kontra Bizottság és Bizottság kontra ArcelorMittal Luxembourg és társai ítéletben[28] hangsúlyozta, hogy ha a versenyszabályok megsértése miatt bírságot kiszabó bizottsági határozat címzettje megsemmisítés iránti keresetet nyújt be, az uniós bíróság a határozatnak csupán olyan elemeiről ítélkezik, amelyek e címzettel kapcsolatosak. A többi címzettel kapcsolatos egyéb, meg nem támadott elemek viszont nem képezik részét az uniós bíróság által eldöntendő jogvita tárgyának.

24 — Bernardeau, L., és Christienne, J.-P., *Les amendes en droit de la concurrence – Pratique décisionnelle et contrôle juridictionnel du droit de l'Union*, coll. „Europe(s)", Brüsszel, Larcier, 1. kiadás., 2013., különösen a II.1231. pont.

25 — C-310/97 P, EU:C:1999:407.

26 — Bizottság kontra AssiDomän Kraft Products és társai ítélet (C-310/97 P, EU:C:1999:407, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat)

27 — Uo. (53. pont).

28 — C-201/09 P és C-216/09 P, EU:C:2011:190, 141. pont.

60. Ezek az ügyek ugyanakkor sajátos helyzetekre vonatkoztak, amely sajátosságokra a Bizottság kontra Tomkins ítélet (C-286/11 P, EU:C:2013:29) 47. és 48. pontja világított rá, ahol a megtámadott határozat adott társasággal szembeni megsemmisítése semmilyen hatást nem válthatott ki más társaságok vonatkozásában, amelyek végső soron egy elkülönültnek tekintett határozat címzettjei voltak. Túlzott nehézség nélkül el lehet ugyanis fogadni, hogy a szóban forgó címzettek eltérő határozatok, vagy legalábbis jól elkülönült egyedi határozatok csoportja által érintett független jogalanyok voltak. [29]

61. A Bizottság kontra Tomkins ítélet (C-286/11 P, EU:C:2013:29) alapjául szolgáló helyzet teljesen más volt.

62. Ebben a nagytanács által hozott ítéletben a Bíróság ugyanis úgy vélte, hogy amennyiben az anyavállalat nem vett részt a jogsértésben, így *felelőssége kizárólag* leányvállalata felelősségéből *származik* (első feltétel), továbbá az anyavállalat és leányvállalata által benyújtott párhuzamos keresetek *tárgya azonos* (második feltétel), a Törvényszék megalapozottan részesíthette az anyavállalatot a jogsértés időtartamának olyan csökkentéséből eredő előnyökben, amelyről a leányvállalat által indított eljárásban határozott, és csökkenthette ehhez kapcsolódóan az anyavállalattal szemben kiszabott bírság összegét is.

63. A jelen esetben az a kérdés merül fel, hogy amellett, hogy bizonyos feltételek mellett megvan erre a lehetősége, a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörének gyakorlása során köteles-e csökkenteni a fellebbezővel szemben kiszabott bírság összegét ugyanolyan mértékben, mint ahogy azt a leányvállalat tekintetében elhatározta. Fontos ugyanis kiemelni, hogy a Bizottság kontra Tomkins ítéletben (C-286/11 P, EU:C:2013:29) csak az a kérdés merült fel, hogy a Törvényszék *kiigazíthatja-e* az említett összegeket, nem pedig az, hogy erre *köteles-e*.

64. Bizonyos értelemben szólhatnának érvek amellett, hogy a Törvényszék ugyanazt a megközelítést köteles alkalmazni, mint amelyeket a Bizottság kontra Tomkins ítélet (C-286/11 P, EU:C:2013:29) alapjául szolgáló ügyben követtek.

65. Először is az ilyen álláspont összhangban lenne a vállalkozás fogalmának a Bizottság által szorgalmazott és a Bíróság ítélkezési gyakorlatában jóváhagyott egységes megközelítésével. Amennyiben az anyavállalatot kizárólag a leányvállalat által elkövetett cselekmények miatt marasztalják el, akkor az, ha a bírság összegének a leányvállalattal szemben elhatározott csökkentését nem alkalmaznák az anyavállalattal szemben, végső soron mesterségesen elválasztaná egymástól e két, ugyanazon vállalkozást alkotó jogalanyt. Ebben az összefüggésben bizonyos koherenciának kell fennállnia az anyavállalattal és a leányvállalatával szemben kiszabott bírság között. Kissé ellentmondásosnak tűnhet ugyanis, ha egyrészt a vállalkozás fogalmának egységes megközelítését képviseljük a jogsértő magatartások betudhatóságát illetően, másrészt pedig az elkülönítést célzó megközelítést követjük akkor, amikor az ezen egységes megközelítés valamennyi következményének érvényesítéséről van szó.

29 — A Bizottság kontra AssiDomän Kraft Products és társai ítéletben (C-310/97 P, EU:C:1999:407, 56. pont) a Bíróság ugyanis rámutatott, hogy az EK 176. cikk (jelenleg EUMSZ 266. cikk) nem tartalmazza azt, hogy az érintettek kérelmére felül kell vizsgálnia olyan, a fellebbezőtől eltérő címzettekhez intézett azonos vagy hasonló határozatokat, amelyeket állítólagosan ugyanazon szabálytalanság érint.

66. Másodszor a Törvényszék számára előírt azon kötelezettség, hogy az anyavállalatot is részesítse a bírságnak a leányvállalat tekintetében elhatározott esetleges csökkentéséből, a Törvényszék által a leányvállalat tekintetében hozott ítélet teljes végrehajtásának irányába mutat. E pont annál is fontosabbnak tűnik, mivel a Bizottság láthatóan nem mindig kész arra,[30] hogy teljes körűen érvényesítse a leányvállalat tekintetében elhatározott csökkentés következményeit. A későbbiekben még visszatérek erre az utóbbi kérdésre, amely álláspontom szerint kulcsfontosságú paramétere annak a válasznak, amelyet a jelen ügyben az első és a harmadik jogalap által felvetett kérdésekre kell adni.

67. Harmadszor, nem szabad szem elől téveszteni, hogy a Törvényszék a bírságok összegét illetően korlátlan felülvizsgálati jogkörrel rendelkezik, amelynek keretében a *ne ultra petita* elve jóval korlátozottabb, sőt marginális szerepet játszik, mint a jogszerűség vizsgálata területén.[31]

68. E hatáskör gyakorlása során a Törvényszéknek a kiszabandó bírságösszeg megfelelő jellegének meghatározásakor a döntése meghozatalának időpontjában releváns valamennyi jogi és ténybeli körülményt figyelembe kell vennie.

69. Nem lehet kizárni, hogy e körülmények közé tartozik adott esetben az anyavállalat felelőssége tisztán származékos jellegének esetleges figyelembevétele, és ennek szükségszerű következményei a leányvállalattal szemben kiszabott bírság összegének csökkentése esetén. Ebben az összefüggésben egyébként arra lehetne hivatkozni, hogy egy ilyen csökkentés anyavállalatot (amelynek felelőssége kizárólag leányvállalata felelősségéből ered) érintő következményeinek érvényesítése, amelyhez az anyavállalat és leányvállalata által benyújtott párhuzamos keresetek tárgyának azonosságára vonatkozó követelmény kapcsolódik, bizonyos mértékben automatikus, és nem szabad, hogy leküzdhetetlen nehézséget jelentsen a Törvényszék számára.

70. Ugyanakkor bármilyen csábító is legyen egy ilyen értelmű kötelezettség előírása a Törvényszék számára, az csak részben orvosolhatja a körülmények által okozott kellemetlenségeket és a bíróság beavatkozásával elkerülhetetlenül együtt járó kockázatokat. Úgy vélem ugyanis, hogy a bíróságnak a fellebbező által javasolt irányú beavatkozása nem garantálhatja egyedül, illetve elsődlegesen a vállalkozás egységes megközelítésének hatékonyságát, és az anyavállalattal szemben kiszabott bírság összegére gyakorolt elkerülhetetlen hatásokat abban az esetben, ha annak felelőssége kizárólag leányvállalata felelősségéből ered.

71. Először, vállalva a kockázatot, hogy nyilvánvalónak tűnő dologra emlékeztetek, a bíróság fellépése mindig csak esetleges lehet, abban az értelemben, hogy annak mindig feltétele egy kereset vagy több párhuzamos kereset előzetes benyújtása. Ekképpen nem lehet kizárni, hogy a jelen ügyben szereplőhöz hasonló helyzetben az anyavállalat nem tartja célszerűnek azt, vagy nincs lehetősége arra, hogy keresetet nyújtson be a versenyszabályok megsértése miatt vele szemben leányvállalatával egyetemlegesen bírságot kiszabó határozat ellen. Ilyen helyzetben, annak ellenére, hogy a vitatott határozat az anyavállalatra csak a leányvállalata által elkövetett cselekmények miatt irányul, az anyavállalat szükségképpen elesik minden lehetőségtől arra, hogy részesüljön a Törvényszék által az említett leányvállalat esetében esetlegesen nyújtott bírságcsökkentésből.

72. Másodszor, még ha fel is tételezzük, hogy az anyavállalat, illetve a leányvállalat a jelen ügyhöz hasonlóan párhuzamos keresetet nyújtott be, az is szükséges, hogy az említett keresetek tárgya azonos legyen, legalábbis akkor, ha a jogszerűség vizsgálatára irányuló jogkör gyakorlásáról van szó.

30 — A jelen ügyben ez a helyzet. A jelen esetben a Bizottság által képviselt megközelítéssel azonban ellentétes az olyan más ügyekben képviselt megközelítés, amelyekben a Bizottság egy társasággal szemben kiszabott bírság csökkentésével szembesült, annak ellenére, hogy az utóbbi ilyen kérelmet nem fogalmazott meg keresetlevelében; ezekben az ügyekben a Bizottság éppen ellenkezőleg, arra hivatkozott, hogy a Törvényszék elbitorolta a Bizottságot az EUMSZ 266. cikk első bekezdése alapján megillető hatásköröket (lásd különösen: Alliance One International kontra Bizottság ítélet, C-679/11 P, EU:C:2013:606, 93. és 107. pont).

31 — Lásd ebben az értelemben: Mengozzi főtanácsnok Bizottság kontra Tomkins ügyre vonatkozó indítványa (C-286/11 P, EU:C:2012:499, 37. pont); Poiares Maduro főtanácsnok Groupe Danone kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványa (C-3/06 P, EU:C:2006:720, 49. pont).

73. Harmadszor – és e pont véleményem szerint rávilágít a bíróság beavatkozási kötelezettsége esetleges rögzítésének valamennyi korlátjára –, még a korlátlan felülvizsgálati jogkörrel összefüggésben is, ahhoz, hogy a Törvényszék az anyavállalattal szemben kiszabott bírság megváltoztatása érdekében figyelembe tudja venni a leányvállalattal kapcsolatos saját megállapításait, az is szükséges, hogy a Törvényszék az anyavállalat által benyújtott kereset elbírálásának időpontjában ténylegesen túl legyen a döntésen (vagy egyidejűleg döntsön) a leányvállalat által benyújtott keresetről. Nem lehet kizárni, hogy az egyes ügyekben hozott sajátos eljárási döntések és anyagi jogi korlátok miatt az uniós bíróság már meghozta a döntést az anyavállalat által benyújtott keresetről abban az időpontban, amikor döntenie kell a leányvállalat által benyújtott keresetről.

74. Következésképpen határozottan meg vagyok győződve arról, hogy a jelen ügyhöz hasonló helyzetben az anyavállalattal, illetve leányvállalatával szemben hozott döntések koherenciáját elsődlegesen a Bizottságnak kell biztosítania, amelynek az EUMSZ 266. cikk első bekezdése alapján meg kell tennie az ítéletekben foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket. Minden más megfontoláson túl ezen intézmény feladata a leányvállalat tekintetében hozott ítéletek anyavállalattal kapcsolatos esetleges következményeinek érvényesítése.

75. Határozottan emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottságnak kell érvényesítenie a leányvállalat által a két társasággal szemben egyetemlegesen bírságot kiszabó határozat ellen benyújtott kereset kapcsán tett megállapítások és a végül meghozott határozat valamennyi következményét az anyavállalat tekintetében. Ez nem függhet célszerűségi megfontolásoktól. A Bizottságnak különösen minden olyan esetben, amikor a leányvállalat tekintetében részben vagy egészben törlik a bírságot, biztosítania kell ezt az anyavállalat számára is. Emlékeztetek ugyanis arra, hogy a jelen ügyhöz hasonló esetben, vagyis amikor az anyavállalat felelőssége kizárólag a leányvállalat által elkövetett cselekményekből ered, az anyavállalat esetében a leányvállalata által végül fizetendőnél magasabb szintű bírság fenntartása azt eredményezi, hogy a bírság egy részét mindenfajta jogalap nélkül szabják ki.

76. E megfontolások összességének fényében fogom konkrétabban megvizsgálni a jelen fellebbezésben hivatkozott első és harmadik jogalapot.

b) Az első jogalapról

77. Az első, a kontradiktórius eljárás elvének megsértésére alapított jogalap tekintetében úgy vélem, hogy bár elkerülhetetlen párhuzamokat lehet vonni a Bizottság kontra Tomkins ítélettel (C-286/11 P, EU:C:2013:29), a megadandó választ mindenképpen eltérően kell elképzelni.

78. Abban az ügyben ugyanis azt kifogásolták, hogy a Törvényszék nem biztosított lehetőséget a Bizottság számára arra, hogy állást foglaljon a Törvényszéknek a Tomkins plc-vel szemben kiszabott bírság olyan jogalapok alapján történő csökkentésére irányuló szándékát illetően, amelyekre kizárólag a leányvállalata hivatkozott a Törvényszék Pegler kontra Bizottság ítélete [32] alapjául szolgáló párhuzamos ügyben. A Bíróság a jogalapot elutasította, és kimondta, hogy mind a kontradiktórius eljárás elvének, mind pedig a tisztességes eljáráshoz való jognak a tiszteletben nem tartására vonatkozóan a Bizottság által megfogalmazott kifogások ezen intézmény azon szilárd meggyőződésén alapulnak, hogy egymással teljesen megegyező keresetek hiányában teljes mértékben kizárt, hogy a Tomkins plc anyavállalat a leányvállalata, a Pegler Ltd vonatkozásában megállapított jogsértési időszak csökkentéséből eredő előnyökben részesülhessen. Márpedig, emeli ki a Bíróság, „bizonyos körülmények között fennáll e lehetőség” (C-286/11 P, EU:C:2013:29, 61. pont).

32 — T-386/06, EU:T:2011:115.

79. A jelen esetben ezzel szemben nem hagyható figyelmen kívül az az érvelés, amely szerint a leányvállalattal szemben kiszabott bírság összegének csökkentése, amelyhez nem kapcsolódik az anyavállalattal szemben kiszabott bírság összegének csökkentése, módosította az anyavállalat felelősségének jellegét.[33] Vagy a jelen esetben az anyavállalat felelőssége nem tekinthető immár olyannak, amely kizárólag a leányvállalat felelősségéből ered, vagy pedig az anyavállalattal szemben kiszabott bírság összege és a leányvállalata tekintetében megállapított bírság összege között fennálló különbségnek nincs semmilyen jogalapja.

80. Nem vagyok ugyanakkor meggyőződve arról, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet alapjául szolgáló peres eljárás során megsértette a kontradiktórius eljárás elvét, amely többek között azt követeli meg, hogy a felek szerezzenek tudomást azokról a ténybeli és jogi elemekről, amelyek döntő jelentőségűek az eljárás kimenetele szempontjából, valamint hogy meg tudják vitatni ezeket[34] – függetlenül attól, hogy ezeket az elemeket a bíróság hivatalból vizsgálta-e, vagy sem.

81. Még ha fel is tételezzük ugyanis, hogy helyt kell adni annak az érvelésnek, amely szerint a megtámadott ítélet, az ugyanazon a napon hozott Total Raffinage Marketing kontra Bizottság ítélettel (T-566/08, EU:T:2013:423) együttesen értelmezve, módosította a fellebbezőt terhelő felelősség jellegét, a megtámadott ítélet álláspontom szerint akkor sem tekinthető problematikusnak a védelemhez való jog tiszteletben tartása szempontjából.

82. Következésképpen úgy vélem, hogy a jelen esetben a kontradiktórius eljárás elvének megsértésére alapított jogalap, amennyiben nem hatástalan, akkor is egyértelműen megalapozatlan.

83. A jogalap hatástalan abban az értelemben, hogy nem a megtámadott ítélet módosította esetlegesen a felelősség jellegét, hanem az annak és az ugyanazon a napon hozott Total Raffinage Marketing kontra Bizottság ítéletnek (T-566/08, EU:T:2013:423) az együttes hatása.

84. A jogalap mindenképpen megalapozatlan annyiban, hogy egyáltalán nem nyert bizonyítást az, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet elfogadása során elmulasztott valamely jogi vagy ténybeli elemet a felek által folytatott vita céljából felvetni. Az eltérő döntés a bíróság arra való kötelezését jelentené, hogy rendszeresen hívja fel az adott jogi személyt arra, hogy nyilatkozzon a kapcsolódó vagy párhuzamos ügyekben elfogadott álláspontok esetleges hatásáról.

85. Végül nem vitatott, hogy a Törvényszék részéről egy a kontradiktórius eljárás elvének tiszteletben tartásához hasonló eljárási jog esetleges megsértése csak abban az esetben eredményezheti az ítéletének hatályon kívül helyezését, ha bizonyítást nyer, hogy e jogsértés hatással volt a jogvita kimenetelére.[35]

86. Ilyen bizonyításra álláspontom szerint a jelen ügyben nem került sor. Nem nyert megállapítást ugyanis, hogy a fellebbezőnek az általa támogatott értelemben vett felhívása elháríthatatlanul kihatott volna a jogvita kimenetelére.

c) A harmadik jogalapról

87. A harmadik jogalap szintén nem meggyőző.

33 — Bár a jogalap szövegezése bizonyos szempontokból zavart eredményezhet, a fellebbező valójában a felelősség jellegének módosítására hivatkozik, és nem kizárólag felelősségének súlyosítására.

34 — E követelmény egy friss felidézéséhez lásd: OHIM kontra National Lottery Commission ítélet (C-530/12 P, EU:C:2014:186, 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

35 — Lásd különösen: Gascogne Sack Deutschland kontra Bizottság ítélet (C-40/12 P, EU:C:2013:768, 81. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

88. Ahogy korábban kifejtettem, a Bizottság kontra Tomkins ítéletből (C-286/11 P, EU:C:2013:29) nem lehet levezetni azt, hogy a Törvényszék bármilyen módon is tévesen alkalmazta volna a jogot, vagy hibásan gyakorolta volna korlátlan felülvizsgálati jogkörét, amikor elmulasztotta a jelen ügyben a fellebbezővel szemben kiszabott bírság összegét hozzáigazítani a leányvállalatával szemben a Total Raffinage Marketing kontra Bizottság ítélet (T-566/08, EU:T:2013:423) alapjául szolgáló ügyben végül kiszabott bírság összegéhez.

89. E jogalap első részét illetően, a fellebbező azon érvelése, amely lényegében azt hangsúlyozza, hogy a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogköre gyakorlása során túllépett hatáskörén, amikor ezzel összefüggésben módosította a felelősségének jellegét, számomra nem meggyőző.

90. Folytatva azt, amit az első jogalap tekintetében elmondtam, elegendő azt felidézni, hogy ami esetlegesen problematikus a felelősség terjedelmének módosítása szempontjából, az a párhuzamos Total Raffinage Marketing kontra Bizottság ítéletben (T-566/08, EU:T:2013:423) szereplő csökkentés, nem pedig a megtámadott ítélet magában.

91. A harmadik jogalap második része nagyrészt a Bizottság kontra Tomkins ítéletből (C-286/11 P, EU:C:2013:29) levezetendő követelményekre vonatkozik.

92. Ismét csak elengedhetetlennek tartom, hogy emlékeztessek arra, hogy a Bíróság csak lehetőségként utalt arra, hogy a Törvényszék, amennyiben egy anyavállalat és leányvállalata azonos tárgyú párhuzamos keresetekben vitatja a vele szemben kiszabott bírságot, ugyanolyan mértékben csökkentse az anyavállalat bírságát, mint leányvállalatáét. Ez egyébként álláspontom szerint eléggé világosan kitűnik a Bíróság által használt kifejezésekből is, többek között abból, hogy az említett ítélet 61. pontjában kétszer alkalmazza a „lehetőség” kifejezést. Bár a Bíróság kimondta, hogy a korlátlan felülvizsgálati jogkör lehetővé teszi a Törvényszék számára, hogy az anyavállalattal szemben kiszabott bírság összegét ahhoz a bírsághoz igazítsa, amelyet a leányvállalat esetében állapított meg az utóbbi által előterjesztett párhuzamos keresettel összefüggésben, ezt egyáltalán nem írta elő kötelezettségként.

93. A fent hivatkozott indokok miatt, az ilyen kötelezettség rögzítése csak részben orvosolná az anyavállalattal, illetve leányvállalatával szemben kiszabott bírságösszegek össze nem hangolása által okozott kellemetlenségeket.

94. Mindenesetre, ha feltételezzük is, hogy a Bíróság úgy dönt, hogy ilyen kötelezettséget ró a Törvényszékre – ami véleményem szerint egyáltalán nem célszerű, figyelemmel a Bizottságot az EUMSZ 266. cikk első bekezdése alapján terhelő végrehajtási kötelezettségre –, a bíróság ezen fellépési kötelezettsége akkor is csak bizonyos feltételek mellett állhat fenn.

95. A leányvállalat és anyavállalata által benyújtott párhuzamos keresetek fennállása mellett a keresetek *tárgyának* is *azonosnak* kell lennie, ahogy az egyértelműen kitűnik a Bizottság kontra Tomkins ítéletből (C-286/11 P, EU:C:2013:29).

96. Bár a Bíróság ebben az ítéletben nem határolta körül egyértelműen a tárgy e fogalmát, mindazonáltal annak tartalma két lényeges elem alapján ragadható meg.

97. Egyrészt a Bíróság nem követeli meg a hivatkozott jogalapok, illetve az említett jogalapok alátámasztása érdekében előadott érvelés azonosságát. Az ilyen megközelítés túlzottan korlátozó lenne, és azzal a kockázattal járna, hogy minden, a Törvényszék által korlátlan felülvizsgálati jogkörének gyakorlása során elhatározott, a bírságok összegének kiigazítására irányuló törekvést kudarcra ítél.

98. Másrészt a tárgy azonosságának megállapításához nem lehet elegendő annak előírása, hogy a leányvállalat, illetve az anyavállalat által előterjesztett kérelmek ugyanarra az eredményre irányuljanak. Ehhez hasonlóan a bírságnak a jogsértés időtartamára és súlyára vonatkozó kritériumokra figyelemmel való megfelelő vagy arányos jellegének általános vitatása nem eredményezheti az azonos tárgy fennállásának megállapítását.

99. E tekintetben álláspontom szerint a Bíróság helybenhagyta a Törvényszék által a Tomkins kontra Bizottság ítéletben (T-382/06, EU:T:2011:112) követett megközelítést, amelynek megfelelően attól függően különítették el a jogsértés időtartamára vonatkozó kifogásokat, hogy azok ugyanazon vetületre vonatkoztak-e, vagy sem. A Törvényszék ugyanis csak ennek függvényében igazította ki a bírságok összegét. Úgy tűnik, hogy ítélete 56. pontjában a Bíróság elfogadta a Törvényszék által alkalmazott megkülönböztetést, kimondva, hogy nem lehet azt kifogásolni, hogy a Törvényszék a Tomkins plc által kezdeményezett ügyben elutasította, hogy figyelembe vegyen egy, a Bizottság által a Pegler Ltd-re vonatkozó elrettentési tényező alkalmazása tekintetében elkövetett hibát. A Bíróság ebben az összefüggésben megjegyezte, hogy a Törvényszék ugyanezen ítélet 56–58. pontjában az abból eredő következményt vonta le, hogy a Tomkins plc keresete nem irányult a Bizottság által az elrettentési tényező alkalmazása során elkövetett hibára.

100. A jelen ügyhöz visszatérve, bár az igaz, hogy több, a jogsértés fellebbezőnek való betudhatóságára vonatkozó jogalap mellett az vitatta a jogsértés időszakának megállapítását is, ezt nem pontosan ugyanabból a szempontból tette, mint a Total France. A Total France ugyanis az egyes időszakok során történő tényleges részvételét illető megállapításokon túl a bírság számítása során a jogsértés időtartama alapján alkalmazott szorzótényező meghatározása érdekében igénybe vett módszert is kifogásolta.

101. Márpedig a Törvényszék éppen az egyenlő bánásmód és az arányosság elvének az iránymutatásból következő módszer alkalmazása során történt megsértésére alapított kifogás alapján csökkentette a fellebbező leányvállalatával szemben kiszabott bírság összegét.

102. Következésképpen úgy vélem, hogy ha feltételezzük, hogy a Törvényszék köteles volt figyelembe venni a bírságnak a Total France tekintetében általa elhatározott csökkentését, akkor nem csökkenthette ugyanilyen mértékben a fellebbezővel szemben kiszabott bírság összegét. A fellebbező keresete ugyanis nem vonatkozott az időtartam alapján alkalmazott módszerre, tehát e tekintetben annak tárgya nem volt azonos a leányvállalata, a Total France által benyújtott kereset tárgyával.

103. Az egyenlő bánásmód elvének megsértésére alapított kifogás felveti továbbá azt a kérdést is, hogy a Törvényszéknek hivatalból kellett volna-e alkalmaznia ugyanazon bírságcsökkentést, mint amelyet a Total France esetében alkalmazott.

104. E tekintetben elegendő arra emlékeztetni, hogy a korlátlan felülvizsgálati jogkör gyakorlása nem egyenértékű a hivatalból történő felülvizsgálattal, valamint hogy a bíróság által hivatalból vizsgálandó jogalapok – mint a megtámadott határozat indokolásának hiánya – kivételével a felperesnek kell az utóbbival szemben jogalapokra hivatkoznia, valamint e jogalapok alátámasztása érdekében bizonyítékokat előterjesztenie. [36]

105. Mivel a fellebbező első fokon nem kifogásolta a jogsértés időtartama alapján a bírság összegének meghatározása érdekében alkalmazandó tényező meghatározása érdekében követett módszert, álláspontom szerint nem állíthatja a fellebbezési szakban azt, hogy vele szemben a Törvényszék hátrányosabb bánásmódot alkalmazott, mint leányvállalatával szemben.

36 — Lásd különösen: KME Germany és társai kontra Bizottság ítélet (C-272/09 P, EU:C:2011:810, 104. pont); Chalkor kontra Bizottság ítélet (C-386/10 P, EU:C:2011:815, 64. pont); KME Germany és társai kontra Bizottság ítélet (C-389/10 P, EU:C:2011:816, 131. pont).

106. Ezenkívül, mivel az egyenlő bánásmód elve nem hivatalból vizsgálandó jogalap,[37] a Törvényszék jogilag nem volt köteles vizsgálni a szorzótényező alkalmazásának jogszerűtlenségét, még akkor sem, ha erre a Total France által előterjesztett párhuzamos keresettel összefüggésben felhívták a figyelmét.

107. E megfontolások érvényesek az arányosság elvének állítólagos megsértésére alapított kifogás tekintetében is. Az, hogy a Törvényszéknek korlátlan felülvizsgálati jogkörét az utóbbi elv tiszteletben tartása mellett kell gyakorolnia, nem jelenti azt, hogy köteles rámutatni minden, az említett elv lehetséges megsértése vonatkozó érvelésre.

108. Figyelemmel e megfontolások összességére, úgy vélem, hogy az első és a harmadik fellebbezési jogalapot el kell utasítani.

B – *A második, a megtámadott ítélet indokolását érintő téves jogalkalmazáson alapuló jogalap*

109. A fellebbező előadja, hogy a Törvényszék több, „indokolással kapcsolatos hibát” is elkövetett, a jogszerűség vizsgálata, illetve korlátlan felülvizsgálati jogköre gyakorlása során.

1. Első rész: a Törvényszék téves jogalkalmazásának fennállása a jogszerűség vizsgálata során, amennyiben nem állapította meg azt, hogy a Bizottság megsértette indokolási kötelezettségét

a) A felek érvei

110. A fellebbező két kifogást terjeszt elő.

111. Először is úgy ítéli meg, hogy a Törvényszék hibákat követett el a vitatott határozatnak a meghatározó befolyás vélelmének megdöntésére irányuló érvekkel kapcsolatos indokolásának vizsgálata során.

112. A Total álláspontja szerint az Elf Aquitaine kontra Bizottság ítélet[38] követelményeivel összhangban a jelen ügyben több körülmény is megerősített indokolást tett volna szükségessé azon indokok vonatkozásában, amelyek miatt a Bizottság úgy tekintette, hogy az előterjesztett körülmények nem elegendők az említett vélelem megdöntéséhez.

113. Először is a vitatott határozat nem illeszkedik az állandó döntéshozatali gyakorlatba, hanem az – ahogy az Elf Aquitaine kontra Bizottság ítélet (C-521/09 P, EU:C:2011:620) alapjául szolgáló ügyben is kiemelésre került – az anyavállalatok által leányvállalataikra gyakorolt meghatározó befolyás vélelmének alkalmazásával kapcsolatos megközelítés változását mutatja. Másodszor a megközelítés e változása a fellebbezőt érintő jelentősen eltérő bánásmódot eredményezett, amelyre a Bizottságnak különleges figyelmet kellett volna fordítania. Harmadszor fontos kiemelni, hogy a jelen ügyben a fellebbező felelőssége kizárólag a jogsértésben közvetlenül egyedül részt vevő leányvállalata felelősségéből ered. Negyedszer a Totalt hivatalosan csak a kifogásközlés megküldésének időpontjában tájékoztatták, ami potenciálisan kihathat a védelemhez való jogra.

114. Hivatkozva az Elf Aquitaine kontra Bizottság ítéletre (C-521/09 P, EU:C:2011:620) (különösen annak 160. és 167. pontjára), a Total úgy véli, hogy ellentétben a Törvényszéknek a megtámadott ítélet 123. pontjában szereplő állításával, a Bizottság nem vizsgálta meg valamennyi általa előterjesztett bizonyítékot. A Törvényszék elmulasztotta megvizsgálni a vitatott határozat indokolásának e ponttal kapcsolatos teljes hiányát, ami lényeges eljárási szabály megsértésének minősül. A fellebbező

37 — Ezt mutatja az a körülmény is, hogy azt új jogalapként elutasították a Bíróság előtti eljárásban (lásd: Langnese-Iglo kontra Bizottság ítélet, C-279/95 P, EU:C:1998:447, 53–56. pont; The Dow Chemical Company kontra Bizottság ítélet, C-179/12 P, EU:C:2013:605, 80–83. pont).

38 — C-521/09 P, EU:C:2011:620, 150–165. pont.

álláspontja szerint a megtámadott ítéletből kitűnik (lásd különösen a megtámadott ítélet 74. és 146. pontját), hogy keveredik egyrészt az, hogy amennyiben a leányvállalat az anyavállalat 100%-os tulajdonában áll, a Bizottság vélelmezheti, hogy köztük gazdasági egység áll fenn, másrészt pedig az ilyen vélelmet megdönteni kívánó társaság azon jogszerű lehetősége, hogy minden annak bizonyítására alkalmas körülményt előterjesszen, hogy a két szóban forgó társaság nem alkot ilyen egységet.

115. Másodszor a Total úgy véli, hogy a Törvényszék azáltal, hogy a vitatott határozat indokolása hiányának megállapítása helyett a Bizottság érvelését a sajátjával helyettesítette, túllépte a jogszerűség vizsgálatára irányuló hatásköre korlátait, aminek szükségképpen a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezését kell eredményeznie. Ez különösen így áll a Total Raffinage Marketing (T-566/08, EU:T:2013:423) pénzügyi önállóságára (különösen a megtámadott ítélet 89. és 90. pontja), a leányvállalat részéről az anyavállalat részére piaci tevékenységéről szolgáltatott tájékoztatás hiányára (a megtámadott ítélet 95. pontja), az anyavállalat által a leányvállalat részére adott utasítások hiányára (a megtámadott ítélet 99. pontja), végül pedig az anyavállalat és leányvállalata vezető szervein belül a személyzet közötti átfedések hiányára (a megtámadott ítélet 75–80. pontja) vonatkozó érvekre adott válasz indokolása tekintetében.

116. A Bizottság ezeknek az általa elfogadhatatlannak, és mindenképpen megalapozatlannak ítélt kifogások elutasítását kéri.

b) Értékelés

i) Elfogadhatóság

117. Mindenekelőtt e rész elfogadhatóságáról kell dönteni.

118. Ahogy arra a Bizottság rámutatott, joggal merül fel az a kérdés, hogy a fellebbező, első alkalommal vetve fel a vitatott határozat indokolásának mint lényeges eljárási szabálynak a kérdését, a Törvényszék elé terjesztett jogvita tárgyát kívánja-e módosítani.

119. Úgy tűnik ugyanis, hogy a megtámadott ítélet jelen második fellebbezési jogalap keretében vitatott pontjai,[39] amelyek a Törvényszék előtt hivatkozott negyedik jogalap második részében kifejtett érvelés megválaszolására irányultak, lényegileg arra a kérdésre vonatkoztak, hogy a Bizottság elkövetett-e nyilvánvaló mérlegelési hibát a meghatározó befolyás vélelmének megdöntése érdekében előterjesztett körülmények értékelése során.

120. A fellebbező egyébként hangsúlyozta, hogy az általa a jelen jogalap keretében megfogalmazott kifogások a vitatott határozat „indokolásának teljes hiányára” vonatkoznak, amit a Törvényszéknek hivatalból figyelembe kellett volna vennie.

121. E tekintetben megállapítást nyert nyert, hogy az intézmények által elfogadott jogi aktusok EUMSZ 296. cikkben előírt, lényeges eljárási szabálynak tekintett indokolási kötelezettségének megsértését a bíróság hivatalból *vizsgálhatja*. E lehetőség logikusan következik abból, hogy a jogvita eldöntésére felkért bíróságnak konkrét vizsgálata elvégzése érdekében szükségképpen meg kell ismernie az aktus kibocsátójának indokolását. Ekképpen tehát megállapítható, hogy az egyedi határozat indokolására irányuló kötelezettség alapvető célja a bírósági felülvizsgálat lehetővé tétele.[40]

122. Az a kérdés, hogy az indokolás hiányát minden esetben hivatalból *kell-e* vizsgálni, sokkal kényesebb, és arra az ügy sajátos körülményei alapján nemleges választ kell adni.

39 — A megtámadott ítélet 88–93. és 94–96. pontja.

40 — Lásd különösen: Elf Aquitaine kontra Bizottság ítélet (C-521/09 P, EU:C:2011:620, 148. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

123. Álláspontom szerint, amennyiben a bíróság köteles dönteni a megtámadott aktusban található értékelés megalapozottságáról – a jelen esetben a fellebbező által leányvállalatára gyakorolt meghatározó befolyás vélelmének megdöntése érdekében előterjesztett körülmények vizsgálata vonatkozásában –, akkor felülvizsgálatának elvégzése érdekében a bíróságnak szükségképpen képesnek kell lennie arra, hogy megértse a határozat tartalmát, valamint az aktus kibocsátójának érvelését. Másként fogalmazva, a Bizottság értékelései megalapozottságának vizsgálata szükségképpen a vitatott határozat indokolása elégséges jellegének – adott esetben hallgatólagos – értékelése alapján történik.

124. Következésképpen teljes mértékben egyetértek a Bizottság által képviselt azon állásponttal, amely szerint a Törvényszék nem kötelezhető arra, hogy hivatalból vizsgálja meg a vitatott határozat indokolását olyan szempontokból, amelyekre előtte nem hivatkoztak. A Bíróság egyébként nemrég ilyen értelmű döntést hozott, amikor egy fellebbezéssel összefüggésben elutasított két, a vitatott határozat indokolására vonatkozó olyan jogalapot, amelyekre a jelen ügyhöz hasonlóan kifejezetten nem hivatkoztak az elsőfokú eljárás során. [41]

125. A jelen ügyben szereplő helyzet tehát eltér az Elf Aquitaine kontra Bizottság ítéletben (C-521/09 P, EU:C:2011:620) szereplő helyzettől, mivel az utóbbi ügyben a fellebbező által a meghatározó befolyás vélelmének megdöntése érdekében előterjesztett érvek elutasítása indokolásának kérdésére éppen hogy hivatkoztak az elsőfokú eljárásban. [42]

126. A jelen esetben meg kell állapítani, hogy a fellebbező érvelését a vele szemben hivatkozott, leányvállalatára, a Total France-ra gyakorolt meghatározó befolyásra vonatkozó vélelem alkalmazására, valamint azokra a körülményekre összpontosította, amelyek alapján a Bizottságnak meg kellett volna állapítania az említett vélelem megdöntését. A megtámadott ítélet kifogásolt pontjai tehát a Bizottság által végzett értékelések megalapozottságára, valamint a vitatott határozat indokolásának esetleges elégtelenségére vonatkoztak, a lényeges eljárási szabályok tiszteletben tartása szempontjából.

127. Következésképpen úgy vélem, hogy a jogalap első részét mint elfogadhatatlant teljes egészében el kell utasítani.

128. Véleményem szerint ugyanis nehezen lehet elképzelni azt, hogy a Törvényszék ítéletét azért helyeznék hatályon kívül, mert nem vetett fel egy olyan kérdést, amelyre előtte közvetlenül nem hivatkoztak. Az eltérő következtetés álláspontom szerint sértené az eljárás alapelveit azáltal, hogy olyan aránytalan kötelezettséget írna elő a bíróság számára, amelynek alapját az a törekvés képezi, hogy valamilyen módon „kompenzálják” az anyavállalatok által leányvállalataikra gyakorolt befolyás vélelmének a Bíróság által jóváhagyott alkalmazását. Erre később még visszatérek.

129. Arra az esetre, ha a Bíróság nem értene egyet e következtetéssel, meg kell vizsgálni azt az érdemi kérdést, hogy a Törvényszék megsértette-e az említett Elf Aquitaine kontra Bizottság ítéletben megfogalmazott követelményeket.

ii) Az indokolási kötelezettség tartalma ugyanezen Elf Aquitaine kontra Bizottság ítélet (C-521/09 P) szerint

130. A fellebbező láthatóan arra hivatkozik, hogy az intézményi aktusok indokolásának hivatalból való vizsgálatának kérdése új fényben mutatkozik, és különös jelentőséget ölt a Bizottság olyan határozatai tekintetében, amelyekben alkalmazzák a meghatározó befolyás vélelmét. Ha ugyanis az Elf Aquitaine kontra Bizottság ítéletben (C-521/09 P, EU:C:2011:620) megfogalmazott követelményeket követjük, ott a Bíróság többek között azt hangsúlyozta, hogy a Bizottság arra irányuló kötelezettségével egyidejűleg,

41 — Lásd: Gascogne Sack Deutschland kontra Bizottság ítélet (C-40/12 P, EU:C:2013:768, 46–55. és 61–64. pont).

42 — Lásd ezen ítélet 9. pontját, amely utal a Törvényszék előtt hivatkozott második, az indokolás elégtelenségére alapított jogalap Törvényszék általi vizsgálatára.

hogy a vitatott határozatban „részletesen fejtse ki” azon indokokat, amelyek alapján úgy ítélte meg, hogy a fellebbező anyavállalat által nyújtott bizonyítékok nem elegendők az e határozatban alkalmazott vélelem megdöntésére, a Törvényszéknek *különös figyelmet* kell fordítania arra a kérdésre, hogy a Bizottság teljesítette-e ezen kötelezettséget (az ítélet 167. pontja).

131. Emlékeztetek arra, hogy az Elf Aquitaine kontra Bizottság ítéletben (C-521/09 P, EU:C:2011:620) a Bíróság többek között azt hangsúlyozta, hogy egy olyan bizottsági határozat tekintetében, amely egyes címzettek esetében kizárólagosan a meghatározó befolyás tényleges gyakorlására vonatkozó vélelemre támaszkodik, meg kell állapítani, hogy a Bizottság minden esetben köteles – hacsak nem akarja e vélelmet gyakorlatilag megdönthetetlenné tenni – megfelelően kifejteni e címzettek számára azokat az okokat, amelyek miatt a ténybeli és jogi elemek nem elegendők a hivatkozott vélelem megdöntéséhez. A Bizottság határozatainak ezzel kapcsolatos indokolására vonatkozó kötelezettsége különösen a hivatkozott vélelem megdönthető jellegéből fakad, amelynek megdöntéséhez az érdekelteknek az érintett társaságok közötti szervezeti, gazdasági és jogi kapcsolatokra vonatkozó bizonyítékot kell nyújtaniuk (ugyanezen ítélet 153. pontja).

132. A Bíróság ebben az összefüggésben kiemelte, hogy bár a Bizottság nem feltétlenül köteles állást foglalni az érintettek által előtte felhozott összes érvvel kapcsolatosan, a Törvényszék *az adott ügy valamennyi körülményére figyelemmel* köteles különös figyelmet fordítani arra a kérdésre, hogy ez utóbbi határozat részletesen kifejti-e azon indokokat, amelyek alapján a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a fellebbező által nyújtott bizonyítékok nem elegendők az e határozatban felállított vélelem megdöntésére (az ítélet 161. és 167. pontja).

133. Amellett a fent említett tény mellett, hogy a Törvényszék előtt hivatkoztak a bizottsági határozat azon része indokolásának kérdésére, amely a meghatározó befolyás vélelmének alkalmazására és az annak megdöntésére irányuló érvekre vonatkozik, véleményem szerint a Bíróság különleges körülményekre kívánt rávilágítani, nem pedig valamilyen megerősített indokolási kötelezettséget kívánt előírni, és ezzel egyidejűleg e tekintetben különleges figyelmet megkövetelni a Törvényszéktől.

134. Ez véleményem szerint eléggé világosan kitűnik a Bíróság által alkalmazott kifejezésekből; a Bíróság, miután emlékeztetett az egyedi hatályú jogi aktusok indokolásával kapcsolatos állandó ítélkezési gyakorlatra,[43] és többek között arra a szabályra, amely szerint az indokolási követelményt mindig az egyes esetekhez kell igazítani, rögzítette az ügy sajátosságait.

135. A Bíróság mindenekelőtt megállapította, hogy ebben az ügyben a vitatott határozat egyetlen preambulumbekezdése tartalmazza ténylegesen azokat az indokokat, amelyek miatt a Bizottság elutasította a fellebbezőnek a leányvállalata feltételezett autonómiájára vonatkozó érveit.[44]

136. Ezt követően, a szóban forgó ügyben a Bíróság véleménye szerint a „szerves peroxidok”-határozat[45] és az említett ügyben vitatott határozat[46] között megváltozott a fellebbezővel szemben követett megközelítés – ezt a fellebbezési eljárásban nem is vitatták.

137. Ezen ítélet szerint egyébként a Bíróság csak „sajátos körülmények” miatt állapította meg végül azt, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy döntött, hogy a vitatott határozat megfelel az EK 253. cikk követelményeinek, és a vitatott határozatnak a fellebbezővel szemben kiszabott bírságra vonatkozó indokolásának hiányát nem szankcionálta.[47]

43 — Lásd: Elf Aquitaine kontra Bizottság ítélet (C-521/09 P, EU:C:2011:620, 144–155. pont).

44 — Uo. (168. pont).

45 — Az [EK] 81. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/E-2/37.857 – „szerves peroxidok”-ügy) 2003. december 10-én hozott C(2003) 4570 végleges bizottsági határozat (HL 2005. L 110., 44. o.).

46 — Vagyis az [EK] 81. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/E-1/37.773 – „monoklórecetsav”-ügy) 2005. január 19-én hozott C(2004) 4876 végleges bizottsági határozat (lásd: Elf Aquitaine kontra Bizottság ítélet, EU:C:2011:620, 163–167. pont).

47 — Lásd: Elf Aquitaine kontra Bizottság ítélet (C-521/09 P, EU:C:2011:620, 170. pont).

138. A jelen esetben számomra nem tűnik úgy, hogy megsértették az ezen ítéletből eredő követelményeket.

139. Először, ahogy azt a Bizottság teljesen megalapozottan kiemelte, véleményem szerint mind a bizottsági határozat szövegét, mind pedig az annak elfogadását eredményező sajátos körülményeket meg kell különböztetni azoktól, amelyek az Elf Aquitaine kontra Bizottság ítélet (C-521/09 P, EU:C:2011:620) alapjául szolgáltak. Tagadhatatlanul egy olyan bizottsági határozattal szembesülünk, amely tömörebb,[48] valamint vitathatatlanul egyértelműbb indokolást tartalmaz, mint amely az említett ügyben szereplő indokolást jellemezte.

140. Másodszor kétséges, hogy a Bizottság eltért-e határozathozatali gyakorlatától azáltal, hogy az itt vizsgált ügyben meghozta a vitatott határozatot. E határozatot ugyanis bizonyos fokú konzervativizmus jellemzi az anyavállalatok és 100%-os tulajdonukban lévő leányvállalataik közötti kapcsolatok alapján kialakított, a tényleges gyakorlásra vonatkozó vélelem alkalmazását illetően. Véleményem szerint ugyanis e vélelem Bizottság általi alkalmazása és annak a Bíróság ítélkezési gyakorlatában[49] való jóváhagyása jóval megelőzi a vitatott határozat meghozatalát.

141. E megfontolások összességéből az következik, hogy az említett Elf Aquitaine kontra Bizottság ítéletben meghatározott indokolási kötelezettség feltételezett megsértésére alapított érvelésnek álláspontom szerint nem lehet helyt adni.

142. Mindenesetre nem vagyok meggyőződve arról, hogy a Törvényszék bármilyen hibát is elkövetett a vitatott határozat „indokolásának elemzése” során. Úgy vélem ugyanis, hogy a fellebbező által ebben az összefüggésben a meghatározó befolyás vélelmének megkérdőjelezése és megdöntése érdekében előterjesztett körülményeket[50] a Törvényszék megfelelően figyelembe vette, valamint hogy meggyőződött arról, hogy a Bizottság megfelelően megvizsgálta a kifogásközlésre válaszul előterjesztett elemeket. Ezt támasztják alá a Törvényszék által az e tekintetben a fellebbező által előterjesztett érvek vizsgálata során ismertetett jelentős okfejtések, amely érvek tárgya a fellebbező és a Total France vezetése közötti átfedés hiánya (75–81. pont), a Total France üzleti stratégiájának állítólagosan önálló meghatározása (82–87. pont), a Total France állítólagos pénzügyi autonómiája, valamint a paraffinviasz értékesítésének alacsony aránya annak forgalmában (88–93. pont), azok az állítások, amelyek szerint a Total France nem tájékoztatta a fellebbezőt piaci tevékenységéről (94–96. pont), illetve azok az állítások, amelyek szerint a Total France nem volt alárendelve a fellebbező utasításainak, valamint saját nevében és saját javára járt el (97–100. pont).

143. Ellentétben a fellebbező állításával úgy vélem, hogy az említett okfejtésekből nem tűnik ki semmilyen keveredés a meghatározó befolyás alkalmazásának az ítélkezési gyakorlatból következő lehetősége, és a valamennyi társaság rendelkezésére álló, arra irányuló jogszerű lehetőség között, hogy bizonyítékokat terjesszen elő az említett vélelem megdöntése érdekében.

144. Végül, ami az arra alapított kifogást illeti, amely szerint a Törvényszék többek között a 89., 90., 95., 98. és 99. pontban saját értékelésével helyettesítette a Bizottság hiányzó értékelését, az számomra szintén nem meggyőző.

48 — A jogsértésért felelős vállalkozással kapcsolatos értékelést a fellebbező vonatkozásában körülbelül húsz preambulumbekezdés tartalmazza (a vitatott határozat (574)–(586) preambulumbekezdése).

49 — Lásd különösen:Akzo Nobel és társai kontra Bizottság ítélet (C-243/12 P, EU:C:2009:536, 58–63. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

50 — Lásd a negyedik jogalap vizsgálatát a megtámadott ítélet 67–102. pontjában.

145. Azon a körülményen kívül, hogy e szakaszok közül egyesek a teljesség kedvéért rögzített megfontolásokra vonatkoznak,[51] amelyek megcáfolása nem eredményezheti az ítélet hatályon kívül helyezését,[52] az, hogy a Törvényszék az ítéletnek a negyedik jogalap második részére vonatkozó szakaszaiban átvett egyes, a Bizottság által ismertetett megfontolásokat, azokat a felek közötti vitán alapuló kritikus elemzésnek vetve alá, nem tekinthető az indokolás helyettesítésére irányuló kísérletnek.

146. Következésképpen azt javaslom, hogy a Bíróság a második jogalap első részét utasítsa el mint elfogadhatatlant, és mindenképpen mint megalapozatlant.

2. Második rész: a megváltoztatási jogkörében eljáró Törvényszék indokolásának hiánya

a) A felek érvei

147. A fellebbező azt kifogásolja, hogy a Törvényszék saját kezdeményezésére nem vizsgálta meg a bírság összegére vonatkozó indokolás megfelelő jellegét, mind a jogsértés súlya, mind pedig annak időtartama szempontjából, noha ezt az eljárást követte a Total Raffinage Marketing kontra Bizottság ítéletben (T-566/08, EU:T:2013:423). A Total álláspontja szerint a Törvényszék kettős szempontból alkalmazta tévesen a jogot: egyrészt elmulasztotta a vele szemben kiszabott bírság megfelelő jellegének független és hivatalból végzett vizsgálatát, másodszor pedig tévesen indokolta értékelését, mivel a megtámadott ítélet 224. pontjában csak annyit emelt ki, hogy a bírság összege „az ügy összes körülményére figyelemmel” megfelelő.

148. A Bizottság e rész elutasítását kéri.

b) Értékelés

149. A második jogalap második részének álláspontom szerint két vetülete van. Az első szorosan kapcsolódik az első jogalapban felvetett kérdésekhez, mivel párhuzamot vonnak a Total Raffinage Marketing kontra Bizottság ítéletben (T-566/08, EU:T:2013:423) kiszabott bírság összegével. A második általánosabb jelleggel a fellebbezővel szemben kiszabott bírság megfelelő jellege indokolásának hiányára vonatkozik.

150. Az első vetület tekintetében visszautalok a fent kifejtett megfontolásokra. Nem csupán arról van szó ugyanis, hogy a Törvényszék nem volt köteles a fellebbezővel szemben kiszabott bírság összegét hozzáigazítani a végül a leányvállalatával szemben kiszabott bírság összegéhez, hanem arról is, hogy a fellebbező által a Törvényszék előtt a jogsértés időtartama kapcsán megfogalmazott kifogások nem a Törvényszék által vizsgált vetületre vonatkoztak, vagyis azoknak nem volt „azonos tárgyuk”.

151. A második vetületet illetően nem gondolom, hogy a megtámadott ítéletnek a fellebbező által kifejezetten hivatkozott pontjait (214–219. és 224. pont) bármilyen mérlegelési hiba érintené, vagy hiányozna azok indokolása, bármilyen általánosnak vagy tömörnek is tűnjenek a Törvényszék által rögzített megfontolások.

152. A jelen esetben emlékeztetni kell arra, hogy a Törvényszék az alábbiakat a megváltoztatás iránti kérelmek alátámasztása érdekében előterjesztett jogalapok vonatkozásában fejtette ki.[53]

51 — Ez a helyzet a megtámadott ítélet 80. és 99. pontja tekintetében.

52 — Lásd különösen: Bizottság kontra Deutsche Post ítélet (C-399/08 P, EU:C:2010:481, 75. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

53 — Lásd a megtámadott ítélet 191–224. pontját.

153. Mindenekelőtt elutasította a nyolcadik jogalapot, amely a fellebbezővel szemben kiszabott bírság törlésére irányult, és a 2006. évi iránymutatás megsértésén, valamint a bírság összegének aránytalanságán alapult. A Törvényszék által e jogalapra válaszul elfogadott okfejtés [54] egyáltalán nem kétértelmű, és azt összességében semmilyen módon nem kérdőjelezték meg a jelen fellebbezés keretében.

154. Ezt követően a Törvényszék álláspontom szerint elegendő indokolás alapján [55] utasította el a fellebbezőnek a bírság összegének jelentős csökkentésére irányuló, és az állítólagos magatartások súlyának és időtartamának állítólagosan téves megállapításán, valamint a védelemhez való jog megsértésén alapuló kilencedik jogalappal összefüggésben kifejtett egész érvelését.

155. Ezenkívül, bár a Törvényszék rámutatott – az arra alapított kifogás tekintetében, hogy elégtelen volt az indokolása annak, hogy nem vették figyelembe a vitatott magatartások által az érintett piacra gyakorolt hatások hiányát –, hogy az indokolás vizsgálata a vitatott határozat jogszerűségének az általa az EK 230. cikk [56] alapján végzett vizsgálata körébe tartozik, mindazonáltal nem utasította el a fellebbező elsőfokú eljárásban benyújtott keresetlevelében előadott érveinek megválaszolását. [57]

156. E megfontolások álláspontom szerint ugyanúgy érvényesek a Bizottságnak a jogsértés időtartama kapcsán előadott következtetéseinek megcáfolása érdekében előadott érvek tekintetében is (lásd a megtámadott ítélet 215–219. pontját).

157. Végül nem tudok egyetérteni az arra alapított érveléssel, hogy a megtámadott ítélet 224. pontjában rögzített, különösen homályos és általános következtetés, amely szerint a fellebbezővel szemben kiszabott bírság összege „az ügy összes körülményére figyelemmel” megfelelő, azt bizonyítaná, hogy a Törvényszék nem gyakorolta a rá nézve kötelező korlátlan felülvizsgálati jogkörét.

158. Azonkívül, hogy a fellebbező elmulaszt rámutatni arra a következtetésre, amelyre a megváltoztatás iránti kérelmének alátámasztása érdekében hivatkozott valamennyi jogalap vizsgálatát követően a Törvényszék a megtámadott ítélet 224. pontjában jutott, nem jelöli meg, hogy a Törvényszék által követett okfejtésnek pontosan melyik, az eljárás során hivatkozott vetületét érinti az indokolás hiánya.

159. Ha feltételezzük, hogy a fellebbező valójában a vele szemben kiszabott bírság megfelelő jellegének a Törvényszék általi felülvizsgálatát kívánja kifogásolni, akkor elmulasztja megjelölni, hogy álláspontja szerint mely körülményeket kellett volna figyelembe venni a korlátlan felülvizsgálati jogkör gyakorlása során. Nem lehet azt megkövetelni a Törvényszéktől, hogy az említett jogkör gyakorlása során saját értékelésével helyettesítse a Bizottságét, hivatalból megvizsgálva azokat az egyéb kifogásokat, amelyekre a vitatott határozat kifogásolt elemeivel szemben esetlegesen hivatkozni lehetne. [58]

160. Mindezen indokok összességéből következően véleményem szerint a második jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

54 — Uo. (193–204. pont).

55 — Uo. (208–220. és 222–223. pont).

56 — Lásd a megtámadott ítélet 212. pontjának első mondatát.

57 — Lásd a megtámadott ítélet 212. pontjának harmadik mondatát.

58 — Lásd ebben az értelemben: Siemens kontra Bizottság ítélet (C-239/11 P, C-489/11 P és C-498/11 P, EU:C:2013:866, 340. pont).

C – A bírság törlésére vagy összegének megváltoztatására irányuló, negyedik, ötödik és hatodik jogalapról

161. Negyedik jogalapjával a fellebbező másodlagosan azt kéri, hogy a Bíróság a különösen a harmadik jogalappal összefüggésben kifejtett megfontolásokra tekintettel teljes körűen gyakorolja megváltoztatási jogkörét, és törölje a Totallal szemben kiszabott bírságot vagy csökkentse annak összegét, az ügy összes jogi körülményét figyelembe véve.

162. Ötödik jogalapjával a fellebbező harmadlagosan azt kéri, hogy a Bíróság, még ha nem is helyezi hatályon kívül a megtámadott ítéletet, állapítsa meg, hogy a Törvényszék hibásan gyakorolta megváltoztatásra irányuló jogkörét, és csökkentse a Totallal szemben kiszabott bírságot a leányvállalatával szemben a Total Raffinage Marketing kontra Bizottság (T-566/08, EU:T:2013:423) ítélet alapján kiszabott bírság szintjére, vagy pedig csökkentse a bírság összegét 2 704 158 euróra.

163. Hatodik, negyedlegesen hivatkozott utolsó jogalapjával a fellebbező azt kéri, hogy a Bíróság mindenképpen igazítsa a vele szemben kiszabott bírság alapösszegét a leányvállalatával, a Total France-szal szemben kiszabott bírság alapösszegéhez, vagy pedig, a leányvállalat által benyújtott fellebbezés esetében a Bíróság e fellebbezéssel kapcsolatban hozott ítéletéhez, amennyiben a Bíróság úgy ítéli meg, hogy az ügy érdemben való eldöntését a per állása megengedi, illetve a Törvényszék által hozott ítélethez, amennyiben a Bíróság ahhoz visszautalja az ügyet. Ugyanezen indokok miatt a Total úgy ítéli meg, hogy a leányvállalatával szemben kiszabott bírság esetleges törlésének szükségszerűen a vele szemben kiszabott bírság törlését kell eredményeznie.

164. Mivel az első három fellebbezési jogalapot el kell utasítani, a negyedik – az előbbi jogalapok egyikének, elsősorban a harmadik jogalapnak való esetleges helyt adástól függő – jogalapot álláspontom szerint el kell utasítani.

165. Egyebekben elegendő arra emlékeztetni, hogy a Bíróságnak nem feladata, amikor a fellebbezés keretében jogkérdésekről határoz, hogy méltányossági okból saját értékelésével helyettesítse a Törvényszék értékelését, amely korlátlan felülvizsgálati jogkörében dönt a vállalkozásokra az uniós jog megsértése miatt kiszabott bírságok összegéről.[59]

166. Márpedig fontos megemlíteni, hogy a Törvényszék elé már terjesztettek a fellebbezővel szemben kiszabott bírság összegének csökkentésére irányuló kérelmet, és az a fellebbező által előterjesztett érvek vizsgálatát, illetve korlátlan felülvizsgálati jogköre gyakorlását követően úgy döntött, hogy ezek nem indokolják az ilyen csökkentést.

167. Még azt kell eldönteni, hogy a jelen ügyben célszerű-e, hogy a Bíróság a fellebbezővel szemben kiszabott bírság összegét a Bíróság előtt párhuzamosan folyamatban lévő Total Marketing Services kontra Bizottság ügyben (C-634/13 P) a leányvállalattal szemben csökkentett bírsághoz igazítsa (lásd az ugyanezen a napon ismertetett indítványom 103–112. pontját).

168. Abban az ügyben ugyanis azt javaslom, hogy részben módosítani kell a Törvényszék ítéletét, és az e leányvállalattal szemben kiszabott bírság összegét ilyen módon 116 364 588 euróra kell csökkenteni annak figyelembevétele érdekében, hogy a Törvényszék tévesen hagyta helyben azt az értékelést, amely szerint a Total France részvétele a paraffinviaszra vonatkozó kartellben a 2004. május 11-én és 12-én tartott technikai találkozót követően is folytatódott.

169. Ekképpen felmerül a kérdés, hogy célszerű-e a jelen ügyben figyelembe venni az említett csökkentést a fellebbező vonatkozásában, a Bizottság kontra Tomkins ítélet (C-286/11 P, EU:C:2013:29) által kínált lehetőséggel összhangban.

59 — Lásd különösen: E.ON Energie kontra Bizottság ítélet (C-89/11 P, EU:C:2012:738, 125. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

170. E konkrét szemponttal kapcsolatban ugyanis rá kell mutatni, hogy a fellebbező első fokon – leányvállalatához, a Total France-hoz hasonlóan – kilencedik jogalapja első részében előadta, hogy az utóbbi társaságot illetően a Bizottság tévesen állapította meg, hogy a paraffinviaszra vonatkozó jogsértésben való részvétele befejeződésének időpontja 2005. április 28. volt.[60]

171. A Törvényszék elé a Total kontra Bizottság ítélet (T-548/08, EU:T:2013:434) és a Total Raffinage Marketing kontra Bizottság ítélet (T-566/08, EU:T:2013:423) alapjául szolgáló ügyekben a fellebbező, illetve leányvállalata, a Total France által terjesztett keresetek tárgya tehát e ponton a Bizottság kontra Tomkins ítélet (C-286/11 P, EU:C:2013:29) értelmében azonos.

172. E körülmények között az uniós bíróság az ezen ítéletből következő ítélkezési gyakorlatnak megfelelően jogosult arra, hogy közvetlenül érvényesítse a fellebbező leányvállalatával szemben a Bíróság előtt párhuzamosan folyamatban lévő Total Marketing Services kontra Bizottság ügyben (C-634/13 P) megállapítandó bírság kiegészítő csökkentésének következményeit.

173. Ezzel szemben az uniós bíróság semmiképpen nem jogosult arra, hogy maga igazítsa ki a fellebbezővel szemben kiszabott bírság összegét a bírság Törvényszék által végzett első csökkentése, vagyis azon csökkentés tekintetében, amelyet annak megállapítása eredményezett, hogy a Total France jogsértésben való részvétele időtartamának figyelembevétele során sérült az arányosság és az egyenlő bánásmód elve (lásd a jelen indítvány 13. pontját).

174. Összefoglalva, bár a Bíróság a jelen ügy körülményei között jogosult arra, hogy közvetlenül figyelembe vegye azt a csökkentést, amelyet a párhuzamos Total Marketing Services kontra Bizottság ügyben a Total France leányvállalat tekintetében javasolok, ezzel szemben nem veheti közvetlenül figyelembe a Törvényszék által a Total Raffinage Marketing kontra Bizottság ítélet (T-566/08, EU:T:2013:423) alapjául szolgáló ügyben alkalmazott csökkentést.

175. Módfelett mesterségesnek tűnne tehát, ha ilyen körülmények között a Bíróság maga végezné el a bírságok kiigazítását. A Bíróság ugyanis nem jogosult az első (vagyis a Törvényszék által elhatározott) csökkentés figyelembevételére, hanem csak a másodikéra, feltéve hogy elfogadja az általam a Bíróság előtt folyamatban levő Total Marketing Services kontra Bizottság ügyben (C-634/13 P) javasoltakat. E ténybeli állapot véleményem szerint jól mutatja a bírósági beavatkozás valamennyi korlátját.

176. Ugyanakkor, ahogy arra fent emlékeztettem, határozottan ki kell emelni, hogy az EUMSZ 226. cikk első bekezdése alapján mindenekelőtt a Bizottságra tartozik a várható ítélet következményeinek érvényesítése. Ez azt is jelenti, hogy a Bizottság semmiképpen nem követelhet a fellebbezőtől magasabb bírságösszeget, mint amelynek megfizetésére végül leányvállalata, a Total France lesz köteles a párhuzamosan a Bíróság előtt folyamatban lévő Total Marketing Services kontra Bizottság ügyben (C-634/13 P) az eljárást lezáró ítélet alapján.

177. Kizárólag ezt fenntartva úgy vélem, hogy a három utolsó jogalapnak nem lehet helyt adni.

VI – **Végkövetkeztetések**

178. A fenti megfontolásokra tekintettel azt javasolom, hogy a Bíróság a következőképpen határozzon:

A Bíróság a fellebbezést utasítsa el.

A Bíróság a Total SA-t kötelezze a költségek viselésére.

60 — Lásd e tekintetben a megtámadott ítélet 215. pontját.